

BADANIA KONSERWATORSKIE
KAPLICA PW. ŚW. ROZALALII
KIEŻLINY, GM. DYWITY, POW. OLSZTYŃSKI

AUTORKA BADAŃ

IZABELA JOANNA ŚWIĘTOCHOWSKA

AUTORZY DOKUMENTACJI

IZABELA JOANNA ŚWIĘTOCHOWSKA

GRZEGORZ ŚWIĘTOCHOWSKI

Izabela J. Świętochowska
mgr sztuki
konserwator rzeźby i rzeźby polichromowanej
14-100 Ostróda, ul. Stępczowskiego 21/16
tel. +48-89 646 70 52, mob. +48 500 563 793

GRZEGORZ ŚWIĘTOCHOWSKI
KONSERWATOR I MUZEALNIK
UMK 1466

KIEŻLINY – OSTRÓDA

MAJ 2024

SPIS TREŚCI DOKUMENTACJI BADAŃ KONSERWATORSKICH

1.0	IDENTYFIKACJA ZABYTKU	2
2.0	OPIS INWENTARYZACYJNY	3
2.1.	OPIS	3
2.2.	STAN ZACHOWANIA	4
3.0	OPIS BADAŃ	5
4.0	WNIOSKI KONSERWATORSKIE	5
5.0	PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH	6
6.0	ZAŁĄCZNIKI	10
6.1.	STRATYGRAFIA	10
6.2.	MATERIAŁ ILUSTRACYJNY	13

1.0 IDENTYFIKACJA ZABYTKU

Obiekt:	Kaplica pw. św. Rozalii w Kieźlinach / neogotyck / 1906 r.
Temat:	Badania konserwatorskie: elewacji, empory chórowej i ławek
Właściciel / użytkownik:	Parafia Rzymskokatolicka Świętej Rozalii w Kieźlinach / Zgromadzenie Męki Jezusa Chrystusa / ul. Księdza Jakuba Jagalla 26 10-371 Olsztyn
Lokalizacja:	ul. Księdza Jakuba Jagalla 40 A, Kieźliny, gm. Dywity, pow. olsztyński, woj. warmińsko-mazurskie; ID: 281404_2.0009.170
Forma ochrony prawnej:	Wpis do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko- mazurskiego pod nr A-2834, na podstawie decyzji W-MWKZ z dnia 18-01-2000 r.

Historia obiektu i miejsca jego lokalizacji:

Po epidemii cholery, która w roku 1897 nawiedziła Warmię, mieszkańcy wsi postanowili wybudować kaplicę poświęconą św. Rozalii, patronce dotkniętych zarazą. Budowę prowadzono od wiosny 1906 r., a już 19 września tego roku kaplica została poświęcona przez dziekana olsztyńskiego ks. Józefa Tischnera¹.

W dniu 19 stycznia 1942 r. utworzono tu placówkę duszpasterską z kuratelą stałego kapelana. W latach 1963-1964 w Kieźlinach posługę pełnili księża z Seminarium Duchownego w Olsztynie, a od 1965 opiekę duszpasterską przejęli OO. Franciszkanie - Bernardyni z Olsztyna. W latach 1968-1972 kaplicę stopniowo rozbudowywano. Dodano prezbiterium, kruchtę, a od strony północnej przybudówkę mieszczącą zakrystię i aneks mieszkalny, później po wybudowaniu plebanii użytkowanej jako sala katechetyczna².

Parafia formalnie istnieje od 19 kwietnia 1981 r. Jej pierwszym proboszczem został ks. Ludwik Nadolski, posługujący tu od 1978 r. Na mocy dekretu Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego Edmunda Piszcza parafię św. Rozalii powierzono Zgromadzeniu Męki Jezusa Chrystusa (Pasjonistom), którzy sprawują tu posługę od 7 stycznia 2001 r.³.

Zapewne oprócz ww. rozbudowy kaplicy wykonywano tu niezbędne remonty. Na pewno miały one miejsce w związku z uroczystościami umieszczenia w Kaplicy relikwii św. Rozalii, sprowadzonych tu z Sycylii w dniu 3 września 1995 r. Wcześniej, bo w roku 1963

---

¹ Madej H., Piskorska J., Magdziarz B., Kopiczko A.

² Soczewica K.

³ *Historia parafii*, materiał zamieszczony na stronie internetowej Parafii św. Rozalii w Kieźlinach www.kiezliny.prv.pl

wykonano remont okien i zamontowano witraże⁴. W roku 2018 remontowano dach. Badania konserwatorskie wnętrza przeprowadzone latem 2023 r. ujawniły na ścianach wewnętrznych kaplicy tylko dwie fazy chronologiczne - pierwotną i wtórną, z których późniejszą wykonano jeszcze przed jej rozbudową⁵. W tym samym roku wykonano remont instalacji elektrycznej, reperacje tynków i wymalowanie wnętrza.

LITERATURA I ŹRÓDŁA

Madej H., Piskorska J., *Przewodnik po zabytkowych kościołach południowej Warmii*, Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne, Olsztyn 1973, s. 90.

Kuprjaniuk St. *Mała architektura sakralna na Warmii do 1945 r.*, Olsztyn 2016, s. 67, 128, 331, 332.

Soczewica K., *Kaplica parafialna Rzym.-Kat. pw. Św. Rozalii / Kieźliny*, Karta ewidencyjna architektury i budownictwa, Olsztyn 1999 r. (kps).

Magdziarz B., *Kościoły i kaplice Archidiecezji Warmińskiej*, Tom 1, Święta Warmia, Olsztyn 1999, s. 46.

Kopiczko A., *Kościoły i kaplice w Olsztynie*, AD REM, Olsztyn 2000. – S. 25-28.

Kulczyńska-Nowak B., *Opinia konserwatorska dotycząca modernizacji instalacji elektrycznej w kościele parafialnym p.w. św. Rozalii w Kieźlinach pow. olsztyński (...)*, Olsztyn, kwiecień 2022 (kps)

Kulczyńska-Nowak B., Korpacz M., *Badania kolorystyki wnętrza kościoła p.w. Św. Rozalii w Kieźlinach / gmina Dywity, powiat olsztyński*, Olsztyn lipiec 2023 r. (kps).

Historia parafii, materiał zamieszczony na stronie internetowej Parafii św. Rozalii w Kieźlinach www.kiezliny.prv.pl – udostępnienie 30 maja 2024 r.

2.0 OPIS INWENTARYZACYJNY

2.1. OPIS

WNĘTRZE kaplicy pw. św. Rozalii tworzą przestrzenie: kruchty, korpusu historycznej kaplicy i prezbiterium. Kruchta jednoprzestrzenna nakryta stropem płaskim. Kaplica jednonawowa z emporą organową w jej partii zachodniej, nakryta sklepieniem pozornym. W

---

⁴ Wykonane w poznańskiej pracowni Z. Kośmickiego – za. Soczewica K.

⁵ Kulczyńska-Nowak B., Korpacz M.

ścianie wschodniej wysoki, ostrołukowo zamknięty otwór otwierający przestrzeń nawy na wewnątrz prezbiterium. Ściany i stropy otynkowane i pobielone.

Empora chórowa – drewniana (drewno sosnowe), polichromowana, ze schodami od strony północnej – zabiegowymi, policzkowymi bez poręczy. Zbudowana z konstrukcji wsporczej, podłogi i barierki od strony nawy. Konstrukcja oparta na belkach poprzecznych zakotwionych w ścianie zachodniej, a od strony nawy opartych na podciągu, który spoczywa na dwóch parach słupów. Dodatkowo ustrój usztywniają łukowe zastrzały, na słupach oparte na konsolach z profilowanymi gzymsami – tworzą one rodzaj trzech symetrycznie rozmieszczonych łuków przerwanych, między którymi dekoracja w formie podwieszonych szyszek. Słupy z zaakcentowaną partią cokołu, ośmioboczne, powyżej konsol czteroboczne, fazowane. Na słupach od strony nawy zachowane wsporniki i uchwyty do chorągwi. Zakończenie belek w formie żłobkowanych konsoli, na których oparto konstrukcję barierki. Tworzą je fazowane słupki u dołu zdobione nakładką w kształcie wydłużonego czworoboku, wyżej przechodzące w formę listwy z dekorem ze żłobkowaniem i prostokątnej nakładki na poziomie belki poręczy. Między listwami po trzy płytkie płyciny, zamknięte łukiem ostrym i krawędziach profilowanych. Podłoga empory deskowa.

Ławki – drewniane z drewna sosnowego, malowane; usytuowane poprzecznie do ścian wzdłużnych kaplicy, po obu stronach środkowego przejścia. W konstrukcji ramowo-płycinowej, z prostokątnymi pełnymi bokami, oparciami oraz małymi podnóżkami i pulpitemi. Boki ławek osadzone na wzdłużnych belkach podwalinach, u góry zakończone w formie profilu zbudowanego ze zdwojonej listwy, czworoboku z nakładką – zaoblonym pochwytem.

Drewniane podesty – drewniane, malowane; usytuowane wzdłuż ścian wzdłużnych kaplicy, po obu stronach środkowego przejścia. Podesty wykonano jako deskowe oparte na legarach drewnianych. Deskowanie gwoździowane do legarów. Elementy podestu wykonane z drewna sosnowego.

2.2. STAN ZACHOWANIA

Stan ustroju konstrukcyjnego empory zachodniej nie budzi poważniejszych zastrzeżeń. Obiekt był wcześniej poddawany konserwacji. Przede wszystkim działania dotyczyły partii wyższych. Wymieniono belkę dolną barierki. Tło arkad, aktualnie wykonane z sklejk stolarskiej, którą od strony wnętrza empory zabezpieczono lakierobejcą. Podczas prac zniekształcono część detalu zdobniczego. Prawdopodobnie wymieniono deski podłogowe. Całość przemalowano. Stwierdzono bardzo ślady aktywności drewnojadów (kołatków). Widoczne są otwory wylotowe i kupki odchodów. Miejscowo struktura drewna jest osłabiona.

W przypadku ławek ingerencja w strukturę zabytku ograniczona została do napraw stolarskich niezbędnych do zachowania funkcjonalności obiektów. Warstwy końcowe zostały zastąpione warstwą monochromatyczną (przemalowane farbą olejną). Potrzeba przeprowadzenia prac wynika głównie z oceny ich technicznego zużycia. Stwierdzono miejscowo ubytki w detalu. Substancja oryginalna miejscowo zdegradowana na skutek korozji biologicznej (głównie żerowania drewnojadów, a w partii podwaliny również grzybów pleśniowych). Gruntownie przemalowane. Przeprowadzone niefachowe zabiegi i prace renowacyjne negatywnie wpłynęły na estetykę obiektów, zmieniając ich kolorystykę.

Najbardziej niepokojącym zjawiskiem są jednak ślady aktywnej działalności insektów żerujących na drewnie – prawdopodobnie są to chrząszcze z rodziny kołatkowatych. Widoczne są liczne wylotowe. Struktura drewna miejscowo jest już bardzo naruszona i osłabiona. Liczne spękania i drobne ubytki formy profili oraz warstw końcowych.

W przypadku deskowych podestów ingerencja w strukturę zabytku ograniczona została do napraw stolarskich niezbędnych do zachowania funkcjonalności obiektów. Potrzeba przeprowadzenia prac wynika głównie z oceny ich technicznego zużycia. Stwierdzono miejscowe ubytki. Spękania i osłabienia struktury drewna. Substancja oryginalna miejscowo zdegradowana na skutek korozji biologicznej. Deskowa okładzina silnie zabrudzona i wytarta z powodu użytkowania. Brak jakichkolwiek warstw powłokowych zabezpieczających strukturę drewna.

3.0 OPIS BADAŃ

Przeprowadzone badania konserwatorskie stanowią uzupełnienie wykonanych uprzednio badań elewacji zabytku. Zrealizowane zostały na wniosek Właściciela, a w ich ramach wykonano niezbędny zakres badań empory zachodniej i ławek stanowiących elementy stałe wyposażenia zabytku. W tym przypadku podstawowym zadaniem było określenie stanu zachowania, identyfikacji zagrożeń dla struktury ww. obiektów oraz przygotowania w zakresie niezbędnym programu działań, które pozwolą na ich zachowanie i przywrócenie walorów estetycznych.

Kwerenda dokumentów i literatury przedmiotu dotyczącej historii obiektu w zakresie przydatnym dla tematu badań nie dała pożądanych rezultatów. Więcej uzyskano na podstawie oględzin i badań obiektów in situ. Wykonano analizę stanu zachowania. Na partiach, które oceniono jako reprezentatywne wybrano miejsca do wykonania odkrywek stratygraficznych. Wykonano dokumentację fotograficzną.

4.0 WNIOSKI KONSERWATORSKIE

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że:

1. Empora jest elementem, w którym substancja oryginalna zachowała się w przeważającym zakresie. Wykonano ją z drewna sosnowego i pomalowano.
2. Kolorem dominującym był czerwony brąz – w NCS® jest to kolor: S 7020-Y40R. Kolor ten jest barwą pierwotną dla ławek oraz prawie wszystkich historycznych elementów konstrukcyjnych i płaszczyzn empory, w tym schodów i podestów.
3. Ponadto oryginalny wystrój malarski empory uzupełniają kolory występujące na detalach:
  - a. - szarozielony – w NCS® określa go numer S3005-G50Y, występuje na profilu przewiązki słupa i żłobkowaniach listew barierki;
  - b. - czerwony – w NCS® pośredni między: S3060-R a S3060- R 10B, występuje na kostkach (czworoscianach) na listwach barierki, szyszkach.
  - c. złoty występuje w żłobkowaniach konsol na słupach oraz na profilach obramień płycin na barierce. Wykonano go farbą metalizującą

4. Zaleca się przywrócenie pierwotnej kolorystyki elementów empory, ławek i podestów zgodnie z wynikami badań.
5. Zaleca się wykonanie niezbędnych prac konserwatorskich, które utrwala substancję oryginalną oraz ich renowację.
6. W przypadku elementów, których stopień destrukcji jest zbyt duży i uniemożliwia ich konserwację i dalsze wykorzystanie. W przypadku pozostałych poprzestać na ich restauracji. W przypadku rekonstruowanych elementów należy wykonać inwentaryzację istniejących analogicznych elementów i wykonać na ich podstawie odtworzenie.

5.0 PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Ostatecznego doboru materiałów i metod postępowania powinien dokonać konserwator posiadający odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie.

- Empora chóru wraz ze schodami wejściowymi:

1. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych z wszystkich części obiektu.
2. Usunięcie wszystkich warstw wtórnych przemalowań – mechanicznie metodą szlifowania i zdzierania, z użyciem preparatów w postaci past emulgacyjnych do usuwania powłok malarskich -np. Skansol, AGE i/lub BPS 7150. Dopuszcza się wykorzystanie metody termicznej pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności w celu uniknięcia „przepalenia „ drewnianego budulca
3. Manualne ostrożne oczyszczenie odsłoniętej, oryginalnej warstwy malarskiej z wykorzystaniem miękkich szczoteczek i wacików nasączonych perhydrole
4. Dezynsekcja i dezynfekcja elementów poprzez nasączenie preparatami – np.: Hylotox firmy Altax, PER-XIL 10, Prewentol RI 50 posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
5. Impregnacja strukturalna osłabionych elementów drewnianych. Zastosowana zostanie metoda nasączania poprzez pędzlowanie preparatem wzmacniającym strukturalnie np.: PU-Holz-verfestigung lub posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
6. Uzupełnienie ubytków poprzez wstawienie fleków opracowanych w technice stolarskiej z drewna tego samego gatunku co w oryginale elementu i możliwie dobranego do pod względem parametrów fizyko-mechanicznych. Fleki mocować klejem do drewna np. poliuretanowym
7. Uzupełnienie mniejszych ubytków za pomocą szpachli stolarskich z wypełniaczem celulozowym lub na bazie pyłu drzewnego.

8. Rekonstrukcja elementów i detali których stan techniczny po oczyszczeniu uniemożliwia przeprowadzenie ich konserwacji i dalsze wykorzystanie. Rekonstrukcję wykonać z drewna sosnowego dobraneo maksymalnie możliwie pod względem parametrów fizyko-mechanicznych do oryginału. Rekonstrukcje winny odtwarzać wiernie profile odtwarzanych elementów.
9. Odtworzenie warstw i dekoracji malarskich i scalenie kolorystyczne w kolorystyce zgodnej z wynikami badań. Warstwy malarskie wykonać farbami i lakierami przeznaczonymi do malowania drewna.

- Drewniane ławki:

1. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych z wszystkich części obiektu.
2. Usunięcie wszystkich warstw wtórnych przemalowań – mechanicznie metodą szlifowania i zdzierania, z użyciem preparatów w postaci past emulgacyjnych do usuwania powłok malarskich -np. Skansol, AGE i/lub BPS 7150. Dopuszcza się wykorzystanie metody termicznej pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności w celu uniknięcia „przepalenia „, drewnianego budulca
3. Manualne ostrożne oczyszczenie odsłoniętej, oryginalnej warstwy malarskiej z wykorzystaniem miękkich szczoteczek i wacików nasączonych perhydrole
4. Dezynsekcja i dezynfekcja elementów poprzez nasączenie preparatami – np.: Hylotox firmy Altax, PER-XIL 10, Prewentol RI 50 posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
5. Impregnacja strukturalna osłabionych elementów drewnianych. Zastosowana zostanie metoda nasączania poprzez pędzlowanie preparatem wzmacniającym strukturalnie np.: PU-Holz-verfestigung lub posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
6. Uzupełnienie ubytków poprzez wstawienie fleków opracowanych w technice stolarskiej z drewna tego samego gatunku co w oryginale elementu i możliwie dobraneo do pod względem parametrów fizyko-mechanicznych. Fleki mocować klejem do drewna np. poliuretanowym
7. Uzupełnienie mniejszych ubytków za pomocą szpachli stolarskich z wypełniaczem celulozowym lub na bazie pyłu drzewnego.
8. Rekonstrukcja elementów i detali których stan techniczny po oczyszczeniu uniemożliwia przeprowadzenie ich konserwacji i dalsze wykorzystanie. Rekonstrukcję wykonać z drewna sosnowego dobraneo maksymalnie możliwie pod względem parametrów fizyko-mechanicznych do oryginału. Rekonstrukcje winny odtwarzać wiernie profile odtwarzanych elementów.
9. Odtworzenie warstw i dekoracji malarskich i scalenie kolorystyczne w kolorystyce zgodnej z wynikami badań. Warstwy malarskie wykonać farbami i lakierami przeznaczonymi do malowania drewna.

- Drewniane podesty pod ławkami:

1. Ostrożny demontaż sosnowego deskowania i legarów podestów. Ponumerowanie obiektów i przewóz do pracowni.
2. Usunięcie luźnych zanieczyszczeń powierzchniowych z wszystkich obiektów.
3. Usunięcie wszystkich warstw wtórnych przemalowań i warstw brudu która wniknęły w strukturę drewna podczas użytkowania – mechanicznie metodą szlifowania i zdzierania, z użyciem preparatów w postaci past emulgacyjnych do usuwania powłok malarskich -np. Skansol, AGE i/lub BPS 7150. Dopuszcza się wykorzystanie metody termicznej pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności w celu uniknięcia „przepalenia „ drewnianego budulca
4. Manualne ostrożne oczyszczenie odsłoniętej, oryginalnej warstwy malarskiej z wykorzystaniem miękkich szczoteczek i wacików nasączonych perhydrolem
5. Dezynsekcja i dezynfekcja elementów poprzez nasączenie preparatami – np.: Hylotox firmy Altax, PER-XIL 10, Prewentol RI 50 posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
6. Impregnacja strukturalna osłabionych elementów drewnianych. Zastosowana zostanie metoda nasączania poprzez pędzlowanie preparatem wzmacniającym strukturalnie np.: PU-Holz-verfestigung lub posiadającym nie gorsze parametry techniczne.
7. Uzupełnienie ubytków poprzez wstawienie fleków opracowanych w technice stolarskiej z drewna tego samego gatunku co w oryginale elementu i możliwie dobranego do pod względem parametrów fizyko-mechanicznych. Fleki mocować klejem do drewna np. poliuretanowym
8. Uzupełnienie mniejszych ubytków za pomocą szpachli stolarskich z wypełniaczem celulozowym lub na bazie pyłu drzewnego.
9. Rekonstrukcja elementów i detali których stan techniczny po oczyszczeniu uniemożliwia przeprowadzenie ich konserwacji i dalsze wykorzystanie. Rekonstrukcję wykonać z drewna sosnowego dobranego maksymalnie możliwie pod względem parametrów fizyko-mechanicznych do oryginału. Rekonstrukcje winny odtwarzać wiernie profile odtwarzanych elementów.
10. Elementy konstrukcji wsporczej (legarów) które uległy degradacji w stopniu znacznym należy rekonstruować zgodnie z oryginałem w drewnie sosnowym.
11. Po demontażu podestów należy ocenić stan zachowania fundamentów pod słupami empory chórowej. W przypadku stwierdzenia ich osłabienia należy wykonać podbicie fundamentów betonem C20/25 w zakresie niezbędnym do uzyskania stabilnego posadowienia słupów empory.
12. Legary konstrukcji wsporczej zabezpieczyć poprzez nasączenie impregnatami odpornymi na działanie warunków atmosferycznych np. produktami firmy Altax lub posiadającymi

nie gorsze parametry techniczne

13. Odtworzenie warstw malarskich i scalenie kolorystyczne wszystkich elementów w kolorystyce zgodnej z wynikami badań. Warstwy malarskie wykonać farbami i lakierami przeznaczonymi do malowania drewna odpornymi na ruch pieszcy.
14. Ponowny montaż konstrukcji wsporczej w postaci legarów wykonanych z drewna sosnowego. Legary montować zgodnie z pierwotną lokalizacją. Legary zabezpieczyć przed działaniem wilgoci poprzez zastosowanie podkładek z papy.
15. Ponowny montaż deskowania podestów zgodnie z ich pierwotnym układem.

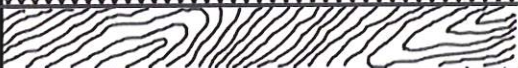
6.0 ZAŁĄCZNIKI

6.1. STRATYGRAFIA

Nr warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska – umbra palona	III	XX / XXI w.
2		Warstwa malarska – siena palona	II	
3		Warstwa malarska czerwono-brązowa	I	1906
4		Drewno		

Elementy konstrukcyjne i detal empory

Na elementach wtórnych znaleziono tylko jedną warstwę malarską w kolorze umbry palonej (nr 1 w tabeli)

Nr warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska czarna	IV	
2		Warstwa malarska czerwona	III	
3		Warstwa malarska ciemnoszara	II	
4		Warstwa malarska szarzielona	I	1906
5		Drewno		

Profil przewiązki konsoli słupa.

warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska czarna	III	XX / XXI w.
2		Warstwa malarska ciemnoszara	II	
3		Warstwa malarska szarozielona	I	1906
4		Drewno		

Profil na elementach listew balustrady.

warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska czarna	III	XX / XXI w.
2		Warstwa malarska ciemnoszara	II	
3		Warstwa malarska czerwona	I	1906
4		Drewno		

Detal balustrady – nakładka (czterościenna kostka).

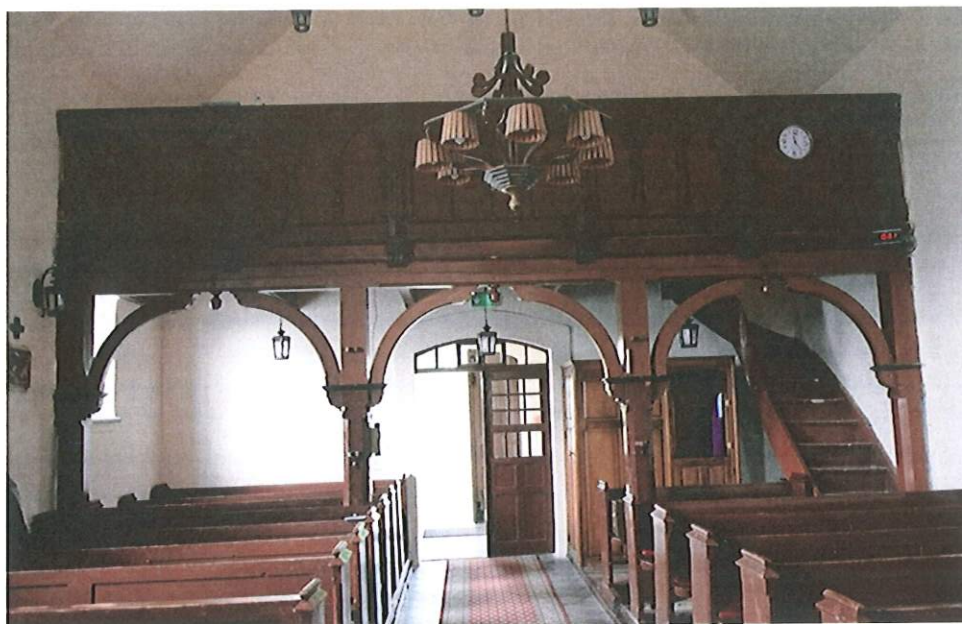
Nr warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska siena palona	V	XX / XXI w
2		Warstwa malarska rozbielona siena	IV	
3		Warstwa malarska zielona	III	
4		Warstwa malarska ciemny brąz	II	
5		Warstwa malarska czerwona	I	1906
6		Drewno		

Stratygrafia warstw na „szyszce”

Nr warstwy	Oznaczenie graficzne warstwy	Charakterystyka warstwy	Faza chronologiczna	Datowanie
1		Warstwa malarska umbra palona	VI	XX / XXI w
2		Warstwa malarska siena palona	V	
3		Warstwa malarska pomarańczowa	IV	
4		Warstwa malarska ciemnoszara	III	
5		Warstwa malarska jasnoszara	II	
6		Warstwa malarska czerwono-brązowa	I	1906
7		Drewno		

Stratygrafia warstw na boku ławki

6.2. MATERIAŁ ILUSTRACYJNY

1. Widok w kierunku zachodnim

2. Widok od strony balkonu.

3. Barierka pod strony wnętrza – widoczne uszkodzenia (przemycia) i zaślepięcie lakieru użytego do zabezpieczenia sklejki.

4. Policzek schodów = widoczne rozwarstwienie konstrukcji i stan zachowania powierzchni: spękania i podnoszące się łuski warstw malarskich.

5. Stopień schodów – widoczny stan destrukcji materiału na skutek aktywności drewnojadów.

6. Empora od strony wnętrza – dowody aktywności insektów żerujących na drewnie: widoczne otwory wylotowe i kupki odchodów.

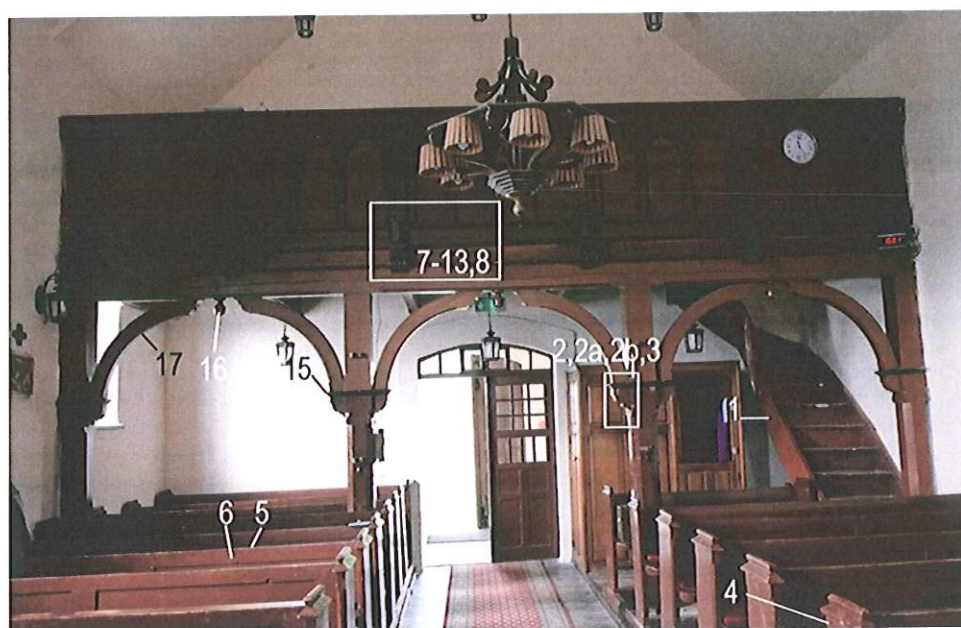
7. Fragment konstrukcji widziany od strony nawy – widoczne otwory wylotowe insektów.

8. .Fragment konstrukcji widziany od strony nawy – widoczny ubytek w profilu.

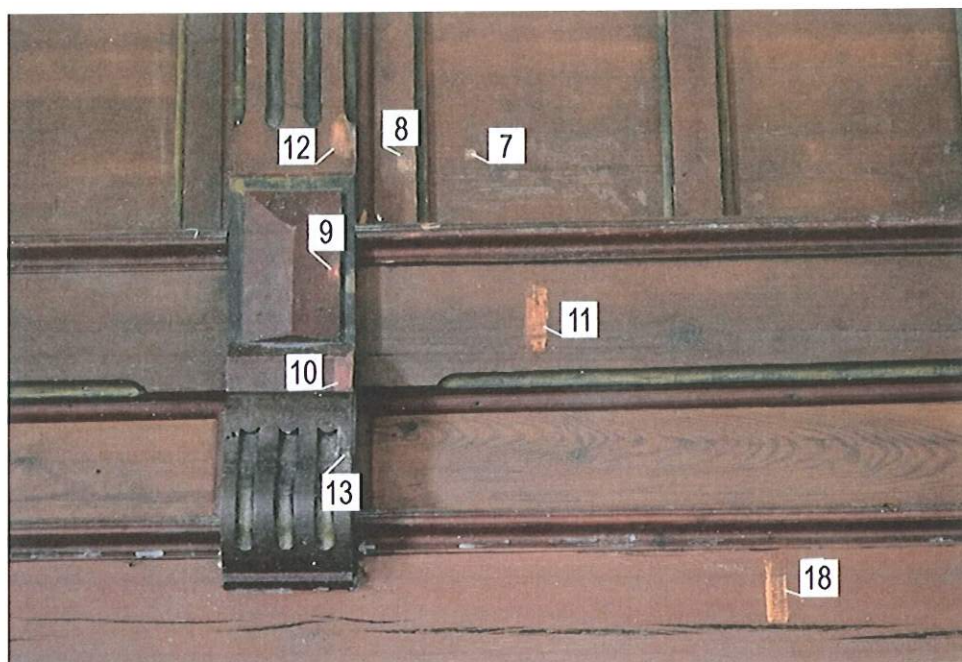

9. Fragment konstrukcji widziany od strony nawy – widoczny ubytek w profilu.

10. Lokalizacja punktów badanych.

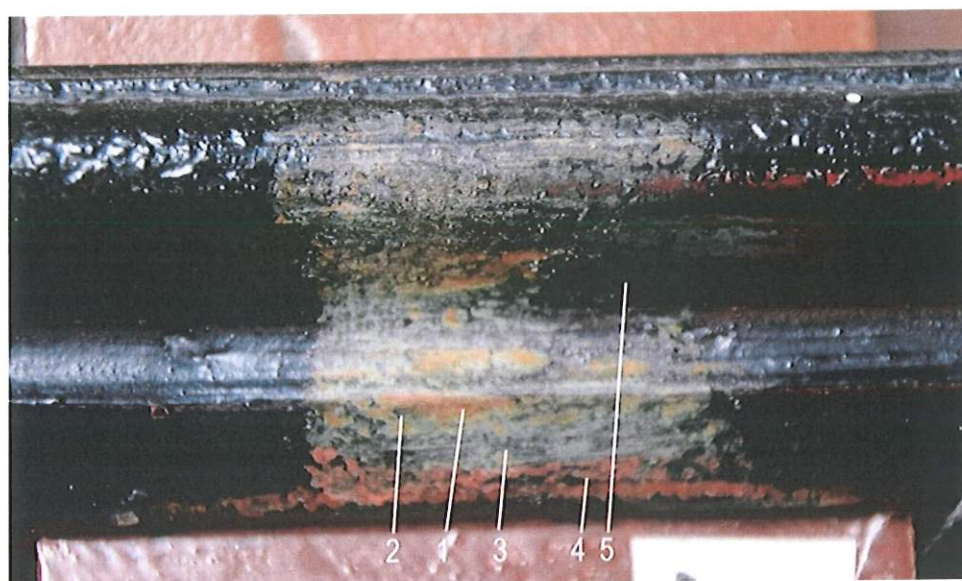
11. Lokalizacja punktów badanych.

12. Policzek schodów (pkt 1). Widoczna stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa malarska siena palona, 4- warstwa malarska umbra palona.

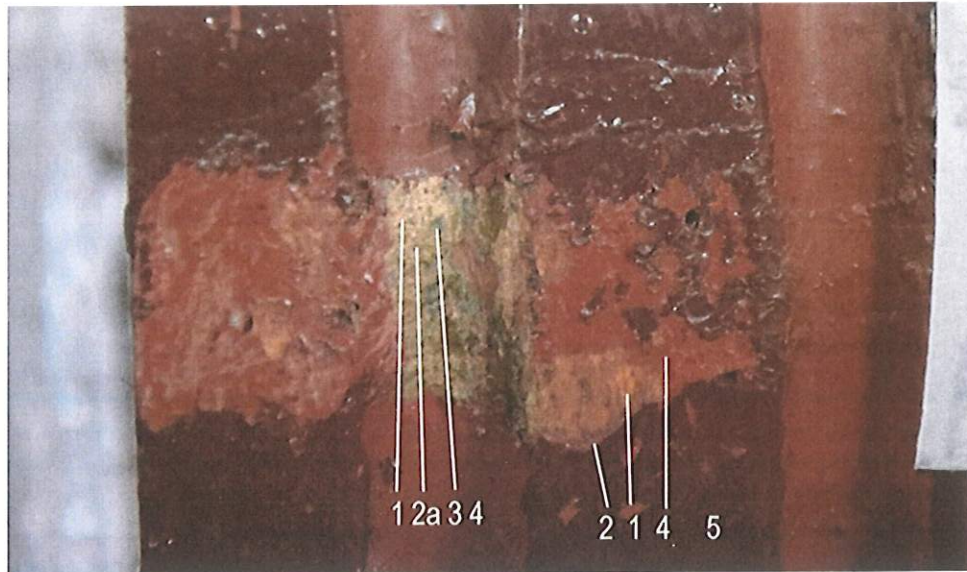

13. Słup empory (pkt 2). Widoczna stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa malarska siena palona, 4- warstwa malarska umbra palona.

14. Profil przewiązki konsoli słupa (pkt 2a). Widoczna stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska szarozielona, 3- warstwa malarska ciemnoszara, 4- warstwa malarska czerwona, 5-warstwa malarska czarna.

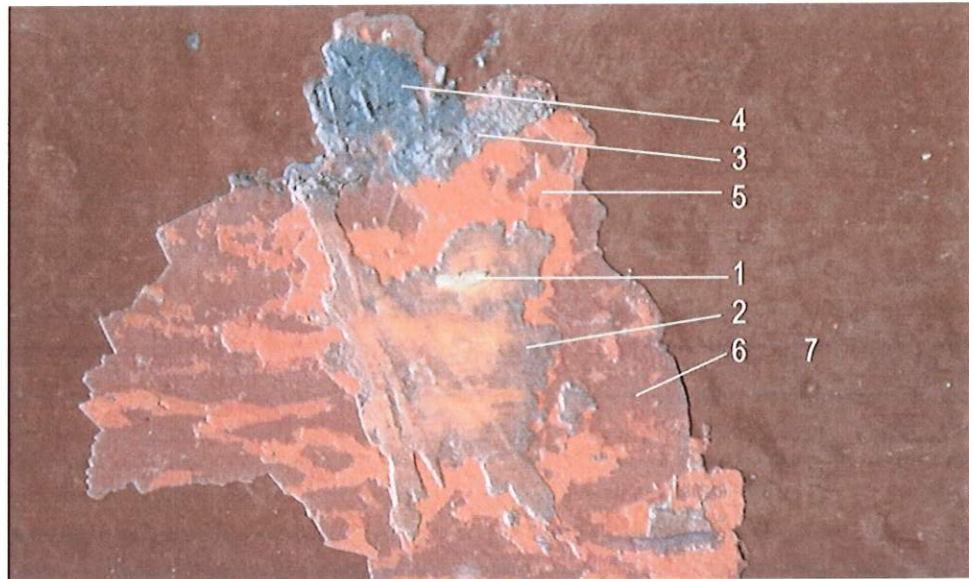

15. Profil konsoli słupa (pkt 2b). Widoczna stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 2a- warstwa malarska złota, 3- warstwa malarska ciemnozielona, 4- warstwa malarska siena palona, 5-warstwa malarska umbra palona.

16. Głowica słupa (pkt 3). Widoczna stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa malarska siena palona, 4- warstwa malarska umbra palona.

17. Bok ławki (pkt 4). Stratygrafia warstw: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa malarska jasnoszara, 4- warstwa malarska ciemnoszara, 5- warstwa malarska pomarańczowa, 6 - warstwa malarska siena palona, 7-warstwa malarska umbra palona.

18. Pulpit ławki (pkt 5). Widoczne otwory wylotowe drewnojadów. Stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa czerwono-brązowa jasna, 4- warstwa malarska siena palona, 5-warstwa malarska umbra palona.

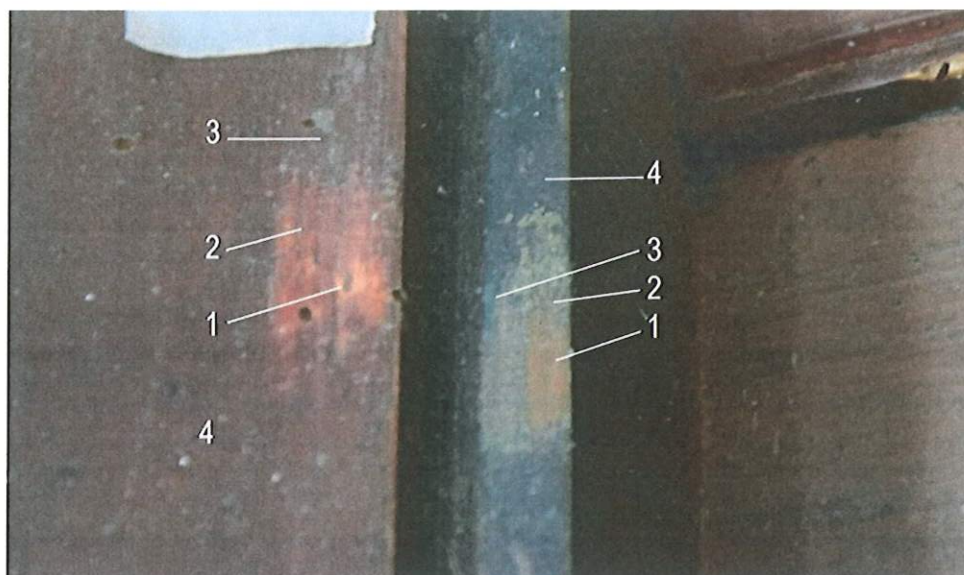

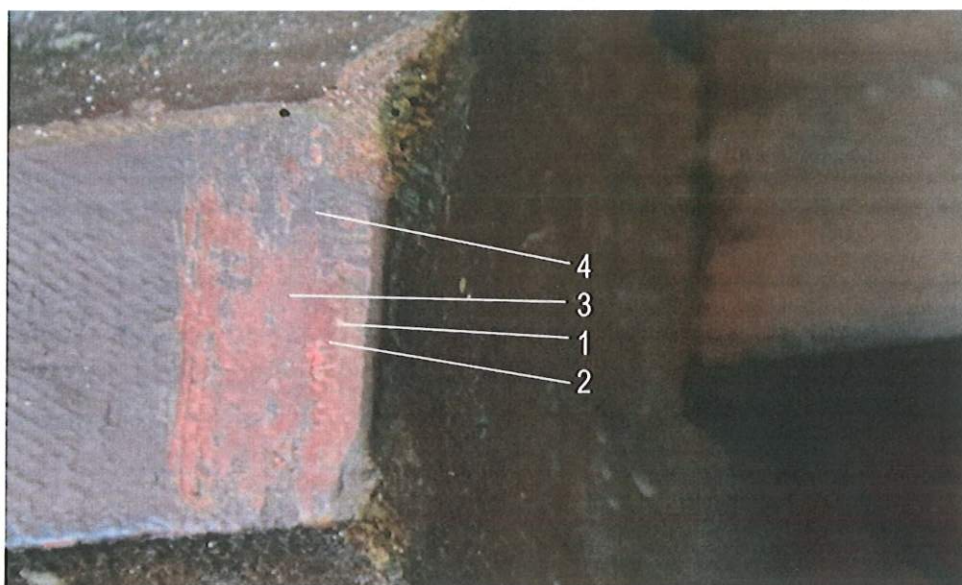
19. Oparcie ławki (pkt 6). Widoczna stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwono-brązowa, 3- warstwa malarska jasnoszara, 4- warstwa malarska ciemnoszara, 5- warstwa malarska pomarańczowa, 6 - warstwa malarska siena palona, 7-warstwa malarska umbra palona.

20. Płycina bariery emporu (pkt 7). Widoczna jest tylko jedna warstwa malarska. Jest pośredni dowód na nieautentyczność elementu.

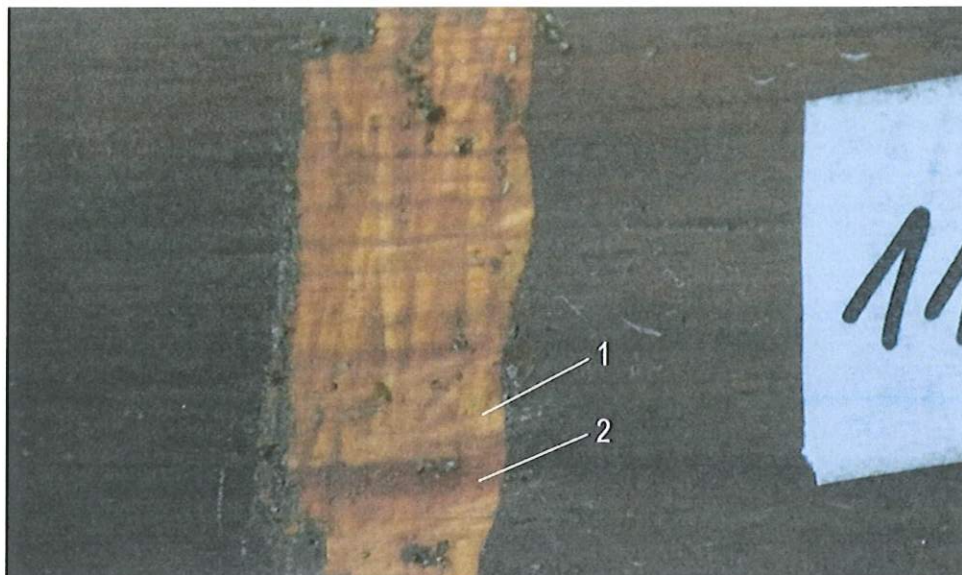

21. Słupek barierki (pkt 9). Stratygrafie warstwa na listwie (A) i żłobkowaniu (B). Ad. A: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwona, 3- warstwa czerwono-brązowa, 4-warstwa malarska umbra palona. Ad. B: 1-drewno, 2-warstwa malarska szarozielona, 3-warstwa szafirowa, 4-warstwa malarska ciemnoniebieska.

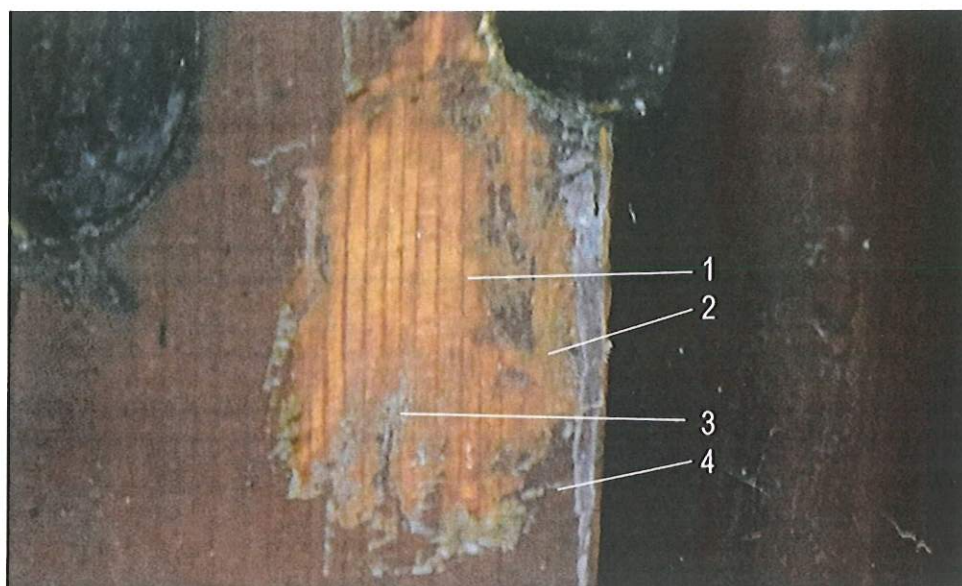

22. Fragment konsoli (pkt 10) . Widoczna stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwona, 3- warstwa czerwono-brązowa, 4-warstwa malarska umbra palona.

23. Belka empory (pkt 11). Pod współczesną warstwą malarską w kolorze umbry palonej widać drewno (1) z zachowanymi relikami warstwy czerwono-brązowej (2).

24. Słupki barierki empory (pkt 12.) . Widoczna stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska szarozielona, 3- warstwa szara, 4-warstwa malarska umbra palona.

25. Detal dekoracyjny „szyszka” (pkt 16). Widoczna stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwona, 3- warstwa malarska ciemnobrązowa, 4- warstwa malarska zielona, 5- warstwa malarska rozbielona siena, 6 - warstwa malarska siena palona.

26. Zastrzał (pkt 17). Widoczna stratygrafia nawarstwień: 1-drewno, 2-warstwa malarska czerwonoróżowa, 3- warstwa malarska szara, 4- warstwa malarska rozbielona siena, 5 - warstwa malarska siena palona.

